

Valtuutettu Heikki Suomisen ym. valtuutettujen aloite luistelumadon auraamisesta Haunisten altaan jälle

Kaupunginvaltuusto 29.01.2024

Valtuutettu Heikki Suominen jätti seuraavan aloitteen:

Esitän, että Raision kaupunki 50-vuotisjuhlaleenä auraa Haunisten altaan jälle noin kahden kilometrin mittaisen luistelumadon. Rata aurattaisiin sekä laskiaissunnuntaiksi 11.2.2024 että laskiaistiistaiksi 13.2.2024 ja myös tiedottaisi asiasta kaupunkilaisille.

Laskiaisriehan jälkeen luistelumatto jäisi kaiken kansan käyttöön - omalla vastuulla.

Heikki Suominen
Raision PS valtuustoryhmä

Mikko Tammelin	Pirita Efe
Mikko Kangasoja	Veli-Matti Salminen
Janne Laulumaa	Jari Pulkkinen
Eveliina Tyyskänen	Aarre Lehtonen
Tanja Parkko	Janne Aso
Elisa Vuorinen	Juha Jormanainen
Hans Våg	Aleksi Suro
Jukka Rantala	Teija Hurmerinta

Päätös Aloite merkittiin pöytäkirjaan ja lähetettiin kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunginhallitus 05.02.2024 § 45

Esittelijä Kaupunginjohtaja Eero Vainio

Päätösehdotus Kaupunginhallitus lähettää valtuustoaloitteen vapaa-aikapalveluiden valmisteltavaksi.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaupunginhallitus 04.03.2024 § 77

Valmistelija: liikunta- ja nuorisotoimenjohtaja Karita Toivonen,
etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Valtuutettu Heikki Suomisen ym. valtuutettujen aloite Haunisten altaan ympärivuotisen virkistyskäytön rikastuttamisesta on ollut käsittelyssä kaupunginvaltuustossa 04.04.2022 § 62. Silloin aloitteeseen on vastattu, että "mikäli altaan jälle aurataan retkiluistelurata, jokainen käyttää rataa omalla vastuulla. Tämä tulee tiedottaa lähtöpaikassa. Lisäksi alueelta tulee löytyä tieto jään vahvuudesta, ratakartta, tieto luistelusuunnasta, pelastusrengas ja köysi. Rata tulee merkitä. Radan auraavalla työntekijällä tulee olla osaaminen turvallisuuteen liittyvissä asioissa eli tieto jään kantokyvystä, pelastautuminen ja ensiapu.

Luistelurata

Selvityksemme perusteella lähikunnassa yhden työntekijän työtunnit kaudella 2021-2022 luisteluradan hoitoon olivat 172 tuntia. Sää ratkaisee, kuinka paljon töitä rata teettää. Työntekijän tehtäviin kuuluvat mm. jään paksuuden mittaaminen, auraus, mahdollisesti jäädyttäminen ja höyläminen. Retkiluistelurata edellyttää minimissään seuraavat varusteet: jääkaira, pienoistraktori, harja, alueaura, vesipumppu, vesiletku, pumppu, suutin sekä turvallisuuteen liittyvät varusteet. Parhaimmillaan kalusto koostuu vielä, mönkijästä, jäähöylästä, lingosta ja kastelutankista. Em. kaluston kokonaiskustannus on noin 30 000-50 000 €.

29.1.2024 valtuustoaloite Haunisten altaan luistelumato

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) ohjeistaa kuluttajille tarjottavista palveluista. Jäällä kulkeva ulkoilureitti luetaan Tukesin mukaan kuluttajapalveluihin, joita koskee kuluttajaturvallisuuslaki (920/2011). Lain kannalta ei ole merkitystä sillä, onko palvelu tai tapahtuma maksullinen tai maksuton. Mikäli Raision kaupungin liikuntapalvelut jäädyttävät luistelumadon Haunisten altaalle, sitä koskee Tukesin ohjeistus kuluttajille tarjottavista palveluista. Tällöin liikuntapalveluiden tulee varmistua siitä, että palvelu on kaikille liikkujille turvallinen, kokeneille jäällä liikkujille sekä henkilöille, joilla ei ole aiempaa kokemusta jäällä liikkumisesta.

Luistelumahdon jäädyttäminen edellyttää liikuntapalveluiden työntekijöiltä erillistä ammattitaitoa. Heidän tulee tuntea jään ominaisuudet: miten jää muodostuu, millainen on jään rakenne ja minkä vahvuinen jää kantaa. Jäätä tulee tarkkailla ja mitata useasta eri paikasta, koko käytetyltä jääalueelta ja koko sen ajan, kun jäällä toimitaan. Jään vahvuus voi virtauksista ja pohjan laadusta johtuen vaihdella lyhyelläkin matkalla.

Jään kantavuuden varmistamiseksi jäätä tulee kairata noin 50 metrin välein. Jään on kestävä luistelijoiden sekä työkonien paino. Haunisten altaalla helmikuun alussa suoritettujen kairausten perusteella jään paksuus on noin 30-40 senttimetriä. Huomioitavaa kuitenkin on, että jään paksuus ei välttämättä kerro jään kantavuutta. Työntekijöille Haunisten altaan jää ei ole entuudestaan tuttu.

Luonnon jäällä olevalla luisteluradalla työskentely ei kuulu liikuntapaikkatyöntekijän normaaliin työkuvaan. Jäällä työskentely vaatii tietoa jään kantokyvystä, oman työskentelyn turvallisuudesta, omasta pelastautumisesta sekä muiden pelastamisesta ja ensiavusta. Turvallisuuden varmistamiseksi työskentely tulee tehdä pareittain, jolloin työparin toinen osapuoli auraa jäärataa ja toinen seuraa pienen välimatkan päässä toisella kulkuneuvolla. Tällöin mahdollistetaan pikainen apu vaaratilanteissa, joihin tulee varautua etukäteen oikeanlaisilla varusteilla.

Jääradalla työskentely perustuu aina vapaaehtoisuuteen, ellei työ sopimuksessa ole erikseen edellytetty jääradalla työskentelyä. Jääradalla työskentelyn riskit on kerrottava todenmukaisesti.

Tukesin ohjeistuksen mukaan Raision kaupunki ei vapaudu huolellisuusvelvollisuudestaan edes ilmoittamalla, että asiakas osallistuu palveluun omalla vastuulla. Palveluntarjoajan tehtävänä on huolehtia siitä, että palvelu on koko sen käyttöajan asiakkaalle turvallinen. Palveluntarjoaja ei voi vaikuttaa luonnonolosuhteisiin eikä voi taata, että ulkona järjestettävä palvelu on aina käyttökunnossa. Palveluntarjoajan tulee kuitenkin huolehtia erilaisilla käytössään olevilla keinoilla, että palvelu on aina turvallinen silloin, kun se on asiakkaiden käytettävissä esimerkiksi tiedottamisella.

Kuluttajaturvallisuuslaki ei koske yksityishenkilöiden omatoimista liikkumista jäällä jokamiehenoikeuden perusteella, joka on tällä hetkellä Haunisten altaalla mahdollista. Edellä mainituista syistä johtuen Raision kaupungin liikuntapalvelut eivät jäädytä luistelumattoa Haunisten altaalle. Turvallisuus on kaiken A ja O, niin työntekijöiden kuin käyttäjienkin.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Eero Vainio
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus ehdottaa valtuustolle, että valtuusto merkitsee aloitteeseen annetun vastauksen tiedoksi ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.
Päätös	Mikko Kangasoja esitti Mika Koiviston kannattamana asian palauttamista vapaa-aikalautakunnan valmisteltavaksi. Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti palauttaa asian vapaa-aikalautakunnan valmisteltavaksi.

Vapaa-aikalautakunta 11.06.2024 § 67
130/12.04.02/2024

Valmistelijat: liikunta- ja nuorisotoimenjohtaja Karita Toivonen,
kaupungininsinööri Mikko Kunttu etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Valtuutettu Heikki Suomisen ym. valtuutettujen aloite Haunisten altaan jäälle noin kahden kilometrin mittaisen luistelumatton auraimiseksi luistelukäyttöön

Haunisten altaan erityispiirteiden vaikutus turvallisuuteen

Haunisen allas on patoamalla muodostettu veden säännöstelyyn tarkoitettu allas. Vesilaitoksen loppumisen myötä allas ei toimi enää Raisionjoen virtaaman tasausaltaana. Altaan kuitenkin muodostaa kolme patoa, jotka ovat luokiteltu 1-luokkaan. Patovalvonta on erittäin tarkkaa ja patojen turvallisuutta, kunnossapitoa ja käyttöä säätelee patoturvallisuuslaki (494/2009) sekä valtioneuvoston asetus patoturvallisuudesta (319/2010). Kainuun ELY-keskus toimii patoturvallisuusviranomaisena ELY-keskusten toimialueilla patoturvallisuuslaissa tarkoitettujen vesistöpatojen osalta.

Padot jaetaan vahingonvaaran mukaan kolmeen luokkaan ja sen mukaan määräytyy niiden seurannan tarkkuus. Ykkösluokan pato on sellainen, jonka murtumisen arvioidaan vaarantavan ihmishenkiä tai aiheuttavan huomattavan vaaran ympäristölle tai omaisuudelle.

Asiaton oleskelu padoilla on lähtökohtaisesti kiellettyä. Padoilla on mittaainstrumentteja, jotka mittaavat mm. pinnan korkeutta, savisydämen kosteutta, virtaamia jne. Oleskelu lisää mittaainstrumentteihin kohdistuvaa ilkeävaltaa. Altaassa on myös veden säännöstelyrakenteita (settikaivo), jonka edustalla on virtauksia. Settikaivo sijaitsee 2-padon pohjoispäässä, altaan eteläosassa.

Altaan eteläpuoli tulisi rauhoittaa virtauksien vuoksi. Virtauspaikoissa jääkerroksen paksuus saattaa vaihdella talviaikaan. Lisäksi 2-padon kohdalla on altaan syvimät kohdat (n.7,5 metriä).

Henkilöstöresurssit ja turvallisuus

Haunisten altaan auraaminen luisteluradaksi vaatii kaksi päätoimista työntekijää, joiden tehtäväkuvaan kuuluu vain Haunisten altaan luistelumadon ylläpito viikon jokaisena päivänä maanantaista sunnuntaihin. Jäätä hoidetaan aamulla ja iltapäivällä. Työntekijöitä on samanaikaisesti paikalla kaksi, jotta voidaan varmistaa työntekijöiden turvallisuus.

Kaksi työntekijää hoitaa luistelurataa olosuhteista riippuen kaksi tuntia aamulla ja kaksi tuntia iltapäivällä, työaika yhteensä kahdelta työntekijältä kahdeksan tuntia päivässä. Em. lisäksi työntekijöiden työpanosta voidaan kohdentaa esimerkiksi koulujen yhteydessä olevien jääkenttien hoitoon. Kahden työntekijän työpanosta tulee täydentää kahdella lisätyöntekijällä, jotta työntekijöiden kohdalla huomioidaan lepopäivät.

Laskennallisesti seitsemänä päivänä viikossa Haunisten altaan hoitoon kuuluu työaika kahdelta työntekijältä 56 tuntia.

Helsingin Puotilassa ja Tuusulanjärvellä on aurattu jälle luistinrata. Puotilassa työntekijät käyttävät työtunteja jälle toteutettujen luistelumatojen hoitoon yhteensä 38 tuntia viikossa ja Tuusulanjärvellä 45 tuntia viikossa.

Liikuntapalvelujen olemassa olevilla henkilöstöresursseilla ei pystytä ylläpitämään uutta luistelumattoa. Tällä hetkellä Raision liikuntapalveluissa työskentelee kolme ulkoliikuntapaikkahoitajaa, joiden työtehtäviin kuuluu talvikaudella lumettaminen sekä latujen ajaminen jokaisena viikonpäivänä tarvittaessa, jääkenttien jäädyttämisen täydentäen kaupungin viherpalveluiden kanssa tehtävää yhteistyötä jääkenttien jäädyttämisessä. Em. lisäksi ulkoliikuntapaikkahoitajat sijaistavat tarvittaessa Raision jäähallien henkilökuntaa sekä Kerttulan liikuntahallin henkilökuntaa. Jäähallit sekä liikuntahallit ovat auki viikon jokaisena päivänä klo 8–22 eli myös siellä tehdään työtä päivittäin kahdessa eri vuorossa.

Haunisten altaan luistelumadon toteuttaminen altaan pohjoisrannalle edellyttää, että liikuntapalvelut tarvitsee yhden työparin lisää. Ilman lisähenkilöresursseja ja nykyisillä resursseilla Haunisten altaan jääradan tekeminen olisi pois jostain toisesta liikuntapaikkatyöntekijöiden työtehtävistä, todennäköisimmin latujen lumettamisesta ja ajamisesta.

Luistelumadon jäädyttämistä ja hoitotoimenpiteitä varten tulee palkata erikseen tätä tehtävää varten rekrytoidut ammattitaitoiset tai tehtävään koulutettavat työntekijät. Palkattavien työntekijöiden työ sopimukseen tulee erikseen kirjata jääradalla työskentely. Työskentelyn riskit tulee kertoa todenmukaisesti.

Mikäli Haunisten altaalle halutaan toteuttaa mahdollisimman hyvä ja turvallinen luistinrata, tulee auraamisen lisäksi rataa myös jäädyttää. Jäädyttäminen vaatii oman kaluston: letkun, johon vesi pumpataan altaan jäähän kairatusta aukosta tai mönkijään kiinnitetyn vesitankin.

Luistelumato ja ylikunnallinen yhteistyö

Tulevaisuuden vaihtoehtona Haunisten altaan luisteluradan sijaan voisi olla Kupittaa luistelumadon tapaisen luisteluradan rakentaminen Raisioon, esimerkiksi uudelle keskusta-alueelle. Kesällä rata toimisi esimerkiksi rullaluistelualueena. Kupittaa matoon perustuvien julkisten asiakirjojen mukaan tällaisen luistelumadon rakentaminen kustantaisi 400 000 €.

Luistelumadon kokonaiskustannukset vuositasolla ovat noin 100 000 €, joista noin 24 500 € ovat energian käyttökustannuksia.

Mikäli Haunisten allasta lähdetään kehittämään luistelualueena, tulisi se toteuttaa ylikunnallisena yhteistyönä Turun kanssa. Haunisten altaalla vieraili kuukausitasolla maaliskuussa 2024 yli 2250 kävijää ja huhtikuussa 2024 yli 3689 kävijää. Tulos ei huomioi henkilöitä, joita eivät kierrä koko allasta. Retkeilyreitillä sijaitsee yksi kävijälaskuri ja frisbeegolfradalla toinen. Laskurit ovat niin etäällä toisistaan, että saman henkilön vierailu molempien laskureiden kohdalla ei ole todennäköistä.

Em. johtopäätöksenä esitämme, että luistelumadon toteuttamisvuonna talousarvioon varataan määräraha Haunisten altaan pohjoispuolelle toteutettavalle luistelumadolle. Määrärahan tulee sisältää 10 000 € työntekijöihin varattavana työntekijäresurssina (2 kk), jolloin tehtävään palkataan rekrytoinnin ja tarvittaessa koulutuksen kautta ammattitaitoiset työntekijät. Summaan ei ole sisällytetty kahden lisähenkilön kustannuksia, jotta rataa voidaan hoitaa vuoden jokaisena päivänä. Kalustoon tulee varata vähintään 30 000 € määräraha.

Esittelijä	Sivistysjohtaja Leena Laakso
Päätösehdotus	Vapaa-aikalautakunta antaa valtuustoaloitteeseen edellä olevan vastauksen.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.